

Pavel Hobza

O lidské situaci

Filosofická analýza
současného porozumění

Pavel Mervart 2020

Obsah

Předmluva	13
Úvod	17
KAPITOLA PRVNÍ	
Filosofie jako porozumění světu, v němž žijeme (výchozí intuice)	21
KAPITOLA DRUHÁ	
Filosofie jako porozumění světu v celku (první reformulace)	25
II.1 Filosofie a věda	26
II.2 Filosofie a metafyzika	28
II.3 Filosofie a tradice (problém Quinova naturalismu)	33
II.4 Filosofie a kritika	37
II.5 Filosofie a smrt	41
II.6 Filosofie a (politické) založení	43
II.7 Filosofie a kritérium (nutnost metodologického předpokladu)	46
II.8 Filosofie a znalectví	49
KAPITOLA TŘETÍ	
Filosofie jako porozumění dějinné situaci (druhá reformulace)	53
III.1 Dílčí a souhrnné porozumění době	56
III.2 Porozumění podstatě doby	60
III.3 Dobový horizont myšlení a jednání	61

KAPITOLA ČTVRTÁ

Filosofie jako praktický postoj	65
IV.1 Předmět teoretických disciplín	66
IV.2 Je filosofie teoretická?	68
IV.3 Filosofie jako individuální výraz	71
IV.3.1 <i>Filosofie a umění</i>	72
IV.3.2 <i>Pravda a ztráta skutečnosti (Nietzschův</i> <i>perspektivismus)</i>	74
IV.3.3 <i>Filosofie a přesvědčivost</i>	80

KAPITOLA PÁTÁ

Filosofie jako porozumění lidské situaci (třetí reformulace)	87
--	----

KAPITOLA ŠESTÁ

Platón a imateriálno	91
VI.1 Imateriálno a Evropa	95
VI.2 Platón a dialog	106
VI.2.1 <i>Sókratés jako Platónův mluvčí? (Sókratovská</i> <i>literatura)</i>	108
VI.2.2 <i>Tvrzení, nebo inscenace? (Platonismus)</i>	111
VI.2.3 <i>Věřil Sókratés v nesmrtnost duše?</i> <i>(Nástin dramatického čtení dialogu Faidón)</i>	112
VI.3 Argumentační důvody pro zavedení imateriálna	129
VI.4 Vytvoření imateriálna (genealogická studie)	133

KAPITOLA SEDMÁ

Lidská situace v Platónově době	141
VII.1 Sofistika a hrozba relativismu	144
VII.2 Nejisté postavení člověka v básnicko-tragické tradici	146
VII.2.1 <i>Platónova analýza básnictví jakožto</i> <i>paideutického fenoménu</i>	146
VII.2.2 <i>Platónova kritika básnictví jakožto nejistého</i> <i>a nespolehlivého obrazu</i>	151
VII.2.3 <i>Homérská a lyrická poezie</i>	155
VII.2.4 <i>Řecká tragédie</i>	155

KAPITOLA OSMÁ

Tři základní typy lidské situace	179
VIII.1 Věda a technika jako rámeček (filosofického) myšlení	184
VIII.2 Věda a technika jako ohrožení?	187

KAPITOLA DEVÁTÁ

Věda a technika jako součást naší dnešní lidské situace (nás samých)	189
IX.1 Nástrojová versus vědecká technika	189
IX.2 Bytí jako sebe-porozumění	199
IX.3 Analýza našeho sebe-porozumění jakožto příběhovosti	203
IX.4 Zkušenost s vědou a technikou	210

KAPITOLA DESÁTÁ

O světě jako o sobě samém (závěrečný výhled)	219
Summary	223
Zkratky	227
Bibliografie	229
Jmenný rejstřík	237